

Az Antall-kormány annak idején számos ellentámadást indított a sajtó ellen, mondván: az nem akceptálta kérésüket, mely szerint száz napig lehetőleg mérsékelt hangnemben találják (találjuk) cselekedeteiket. Lett légyenek azok a jobboldali kormány- nak akár ballépései is. A nemzeti ünnepünkön, az első igazán szabad október 23-án megalakult szegedi önkormányzati testület ugyan nem for-

dult ilyen kívánsággal a város népe- hez, s az újságírókhoz sem; indokolt- nak látszik mégis, hogy — mivel ép- pen ma „töltötték be” születésük szá- zadik napját — megkíséréljük érté- kelni eddigi tevékenységüket. Az alábbiakban két képviselő — egyikük konzervatív frakció, másikuk a libe- rális csoport tagja —, s egy külső „szemlélő” ezzel kapcsolatos véle- ményét tesszük közzé.

„Bölcs vetélkedés — pártoskodás helyett”

A konzervatív frakció tekintélyes tagja, az MDF-es dr. Mécs Imre, a JATE Biotechnológiai Tanszékének vezetője, a képviselő-testület tudományos és felsőoktatási szakbizottságának elnöke véleményét a következőképpen summázza:

— A szegedi önkormányzat jó csapat. Szerencsése a város- nak, hogy jó vezetői erényekkel rendelkező polgármestert kapott, akihez az alpolgármeste- rek fel tudnak zárkózni, to- vábbá, hogy az önkormányzati testület rátermett, jóindulatú, szakértelemmel rendelkező, el- kötelezett emberekből áll.

— A testület működését meny- nyiben befolyásolja, hogy erős frakciók — az MDF-KDNP al- kotta konzervatív, illetve az SZDSZ-Fidesz vezette liberális szárny — uralják a terepet?

— Az úgynevezett szegedi modellt, a város és az önkor- mányzat irányíthatóságát bizto- sító „nagykoalíciót” több más nagyváros is átvette. A kezdeti pártoskodásból hamar kigyó- gyultunk: rekordidő alatt készí- tettük el a szervezeti és műkö- dési szabályzatot; megalakított- uk a szakbizottságokat, melyek fontos támaszt jelentenek a pol- gármesternek és az alpolgár- mestereknek.

— Az önkormányzat számít a szakemberek véleményére?

— A szakbizottságokba meg- hívott szakértők Szeged gazda- sági és politikai vezéregyénisé- gei, akik a testület munkáját segítve a város érdekében tevé- kenykednek.

— A képviselők e száz nap alatt is lényeges döntéseket hoz- tak. Megfelelően felkészültek

erre a feladatra? A döntés-elöké- szítést kielégítőnek tartja?

— Egyik képviselőtársam sem készült tudatosan politikus- pályára. Többségünk nem is rendelkezik ilyen előképzettsé- gel, vagy információval — a ter- mészetes ész és készletet ki- véve. A képviselő-testület tiszta, jó fejű társaság, bele fog tanulni ebbe a munkába. Né- hány hónap múlva profiszintű csapatjátékokat produkálunk.

— Milyen a képviselők kap- csolata az apparátussal?

— Nagyon jó. Az apparátus türelmes és jóindulatú. Az ed- digi száz nap arra volt elég, hogy segítségükkel föl tudjunk ké- szülni a ránk váró feladatokra.

— Milyen munkamódszerrel dolgozik a testület?

— Kialakultak az egymás kö- zötti magatartásformák. Csak a fontos dolgokra koncentrálnak a közgyűlésen. Ha teljes mé- rétkben megismerkedünk tevé- kenységi körünkkel, és kialakul az ehhez kapcsolódó felelősség- érzetünk, akkor még fegyelve- zettebben fog ülésezni a testü- let. A frakciókra szükség van, mert jobban és hamarabb kide- rül az igazság, ha más-más szem- szögből itéli meg a dolgokat. Tehát nem az a lényeg: ki mit mond, hanem az, hogy mely té- mával foglalkozunk, és ezzel kapcsolatban mi az igazság, a megoldás. Ez a testület hamar

rájött erre. A kormánnyal ellen- tétben a száz nap türelmi idő alatt mi hoztunk csodát: megtanul- tunk közös nyelven beszélni, egymás véleményét tisztelni és fontolgatni. A közös nyelv alapja a szegediség, az, hogy jó szándékúan, igaz kevés pénz- ből, de tegyünk a szorongató helyi problémák megoldása ér- dekében.

— A szegedi polgárok enné- azért többet vártak.

— Érzékeljük, hogy a sürge- tés, a türelmetlenség, a nagy elvárás az alapja a polgárok vé- leményének.

— Ha gyorsmerleget készít mi kerül az egyik, s mi a másik serpenyőbe?

— Legelmaradottabbnak in- formációs szervezetségi szintün- ket tartom. De ezt a hiányos- ságunkat felismertük, s a helyzeten változtatni fogunk. Többek kö- zött úgy, hogy mi magunk jobban látjuk magunkat a lakosság- gal. Megszületett a szakbizottsá- gok programja. Most azon van a sor, hogy ezt megismertessük a polgárokkal, és tőlük véleményt, megoldási javaslatokat kérjünk. A Szeged jelentette jóindulatú környezet a biztosték arra, hogy ebből sok-sok új gondolat és megoldási lehetőség nő ki: pél- dául fejlődik az ipar, megvalósul a felsőoktatási intézmények re- formja, a tudomány behatol az élet különböző szintjeire. Bizto- s vagyok abban, hogy egy év múlva kézzelfogható eredménye is lesz a szegedi képviselő-testü- let ténykedésének.

Újszászi Iлона

Tisztesség dolgában — vajh, van-e változás?

Kosztolányi József (27 éves), a Fidesz egyik kép- viselője:

— Bevezetőül szeretném leszögezni: mi, képviselők bi- zalmat kaptunk a várostól, ám ez nem jelenti azt, hogy a dön- tésekhez szükséges szakérte- lemmel is rendelkezünk. Egyes esetekben pedig éppen szakér- telem hiánya tereli politikai síkra a vitáinkat, s ezek a politi- kai csatározások hátráltatják az önkormányzat munkáját. Amit egyértelműen rossznak tartok a munkánkban, az a döntés-elő- készítés, döntéshozás folya- mata. Itt látszik leginkább a gyakorlatlanságunk, s e téren van legnagyobb szükség a fejlő- désre. Például nem kapjuk meg idejében az előterjesztéseket, így kénytelenek vagyunk meg- felelő tájékozottság híján is döntést hozni, fontos témákról tárgyalni. Hogy nagyobb szere- pet kapjon a szaktudás, arra talán lehetőséget kínál az, hogy külső emberek is bekerülnek a szakmai bizottságokba. Úgy gondolom, nekünk, megbiza- tásunk iránt érzett bizonyos fokú alázattal vállalunk kell azt, amit az Antall-kormány nem vállalt: magunknál oko- sabb, hozzáértőbb szakértő- ket, sőt: a legjobb szakértőket kell bevonnunk a munkába, vállalva az esetleges politikai nézetkülönbségeket. Ez egyú- tal azt is jelenti, hogy a város ügyének kell megnyerni azo- kat, akik igazából értenek köz- érdekű feladatokhoz. Ezen szándék megvalósítása még igencsak a kezdeteknél tart.

— A mindenhol jellemző, nagy magyar összeférhetlen- ség mennyiben jellemzi, illetve gátolja az önkormányzat mun- káját?

— Bizonyos fokú intoleran- cia jellemző a képviselők tény- kedésére. Jellemző egymás kö- zött is, a képviselők és külső emberek (volt tanácsi

dolgozók), de valamelyest jel- lemző a lakosság és a képvise- lők kapcsolatára is. A legtöbb politikai kérdést tárgyalás- ztalnál, vagy akár az ülések szü- netében békésen meg lehetne beszélni, ám ehelyett gyakran kiélezett, kényszerből politi- kaivá vált viták folynak.

— Jelentős választóvonal le- het a költségvetés megtárgya- lása a közeljövőben.

— Úgy gondolom, a testület néhány tagja kivételével a költ- ségvetés témájához nem ér- tünk. Éppen ezért félek ennek a tárgyalásától: rendkívüli megszorítások közepette kell úgy véleményt alkotnunk, hogy közben nincsenek elvek, amiket figyelembe kellene ven- nünk a város működőképese- sége, s a továbblépés érdeké- ben. Nem eldöntött, hogy mit preferálunk: a vállalkozáso- kat? A privatizációt? Vagy ok- tatási centrummal szeretnénk fejleszteni Szegedet, vagy igá- zán jó, országos hírű színházat akarunk? A bizottságok ta- nácsaltalanok.

— A volt tanács-testület ho- gyan szolgálja az önkormány- zat céljait?

— Úgy gondolom, nagy a valószínűsége, hogy működé- sünk nem megfelelő hatékonysá- gának éppen az az egyik oka, hogy egy újfajta struktúráról még csak vázlatosak az elkép- zelések. Az apparátus még a régi. Nincs a testületnek tuda- mósa olyan új koncepcióról, ami egy hatékonyabb, mozgó- konyabb, esetleg kisebb létszámú apparátust működtetne a képviselő-testület mellett.

— A testületi ülések vitái még nem annyira eldurvultak, mint amit a Parlamentben időnként megfigyelhet az ember. Ez a helyzet képviselhet-e egyáltal- an egy biztató állapot, a fejlődés, a konstruktív döntések irányá- ban?

— Ami jelenleg van, arról azt mondom: kommunikáció-

gátak léteznek. Egy vélemény- kinyilvánítása után aki vála- szol, vagy más véleményt fogal- maz meg, az nem a fölszólalás tartalmára reagál, hanem azt nézi, ki szól, s mögöttes szán- dékokat keres. Holott a cél az lenne, logikus fölvetésre logi- kus válasz érkezzen, hisz a nép- nemzeti eszmék nem minden kérdésben jelentik automati- kus elvi ellenétét liberális vé- leményeknek. Ebben a tekin- tetben is tanulnunk kell még, s főként abban, hogy minden kérdésben a szakmai szempon- tok döntsenek.

— Sokak számára a döntő kérdés az önkormányzat tény- kedésének megítélésében az: történt-e fordulat a rossz em- lékű, hivatali-bürokrata tanácsi munkához képest?

— Úgy gondolom, részletes koncepció kidolgozását, sőt akár részbeni végrehajtását túlzás lenne, illetve lett volna elvárni az önkormányzat száz napjától. Az állandó bizottsá- gok egy hónapja tudnak igazá- ból működni, de már ez idő alatt is bombázzák őket iszo- nyú mennyiségű konkrét, hol fontos, hol kevésbé fontos ügygel. Állandó döntés- és lé- péskényszerben vannak tehát. Ugyanakkor a döntés-előké- szítés kulcsa, az apparátus — a régi. Az állandó lépéskényszer nyomásával azonban nehéz új koncepcióval alapvetően tisz- tába tenni a dolgokat. Mindez- el együtt az a tény, hogy több ember tágabb szemléletével több irányból szemléljük a dolgokat, ráadásul nyitottan, sokak véleményét, praktikus szemléletét figyelembe véve — nos, ez mindenképpen alapvető változást jelent. Önkritikusan azonban meg kell jegyezni: az, hogy tiszt- tesség dolgában fölötte áll-e a testület a korábbiaknak, az csak ezután derül ki.

Balogh Tamás

Méltányos, hogy a kormányhoz hason- lóan a helyi önkormányzatot is illesse meg száz nap türelmi idő. Ez a száz nap azonban ma lejárt. Fontosnak tartom, hogy immár a leghamarabb a helyi nyilvánosság fóku- szába kerüljön az önkormányzat működése — mert csak a nyilvánosság kontrollja je- lentí a garanciát a demokrácia elveinek érvényesülésére.

A képviselő-testület összetételének „politi- kai” arányai — mint ismeretes — úgy alakul- tak, hogy azt legtalálhatóbban a „kényes egyen- súly” (vagy még inkább: egyensúly körüli hely- zet) fogalmával írhatjuk le. A legjellemzőbb, hogy a liberális csoport a polgármester megvá- lasztását már nem tudta eredeti szándékai szerint keresztülvinni. A kialakult helyzet alapkérdése az volt: vajon a (minimális) ki- sebségben lévő MDF-KDNP frakció haj- landó-e a konstruktív együttműködésre, pozí- cióvállalásra — s ha igen, milyen feltételekkel, azaz: mit kér cserébe? A frakció erős alkupo- zícióját biztosította az önkormányzati törvény 15. paragrafusa, amely előírja, hogy a szerve- zeti és működési szabályzat elfogadásához a jelenlévő képviselők kétharmadának szava- zata szükséges.

Az itt említett sikertelen alpolgármester- választási kísérlet egyébként a liberálisokat is ráébresztette a megegyezés szükségességére. E megegyezés tartalma — és előfeltétele minden továbbiak — azonban az lett, hogy ama kényes egyensúly transzponálódott a bi- zottsági és tisztségviselői pozíciók elosztására, azaz: e pozíciók elosztása nem szakmai, hanem szigorúan „politikai” szempontok szerint történt még a vállalatokat felügyelő bi- zottságok esetében is! Erősen kétsége, hogy az így felállt bizottságok rendelkeznek-e a feladataik ellátásához szükséges szakmai kompetenciával. Ebben a helyzetben minden azon múlik, hogy mennyire képes az önkor- mányzat — egyáltalán: szándékában áll-e —

Az önkormányzat száz napja

munkájába külső szakértőket bevonni? A vá- lasz korántsem egyértelmű. A polgármester ugyanis már az Ideiglenes Bizottság október 25-ei ülésén úgy nyilatkozott, hogy: „a gazda- sági koncepció kialakításába nem célszerű külső szakértőket bevonni, mert az csak az önkormányzatra tartozik.”

Ami tény: az önkormányzatnak mind a mai napig

nincs gazdálkodási koncepciója.

Most látszik, hogy a választási célokat szol- gáló „programok” milyen komolytalanok voltak. Igaz, kísérletek se történtek rá, hogy ezekre gazdasági koncepciót építsenek. Az Ideiglenes Bizottság létrehozott ugyan no- vember 8-ai ülésén egy albizottságot, amely- nek éppen a gazdálkodási koncepciók kidol- gozása lett volna a feladata, de ez az albizott- ság a világon semmit nem csinált, össze sem ült. Így aztán az egyes szakbizottságok vezé- ronal nélkül láttak hozzá (januárban!) a ha- tásköribe tartozó programrészek elkészíté- séhez. A magam részéről szkeptikus vagyok: nem hiszem, hogy az így létrejövő rész- programokból koherens egész állítható össze. Az egyeztetések legalábbis nagyon hosszú időt vesznek majd igénybe — különösen is azért, mert a szakbizottságok közötti információ- csere mechanizmusai nincsenek kidolgozva sem, nemhogy bejártatva. Az időnek pedig kulcs szerepe van.

Kétségtelen, hogy sem az önkormányzati törvény, sem a szervezeti és működési szabály- zat nem köti határidőhöz a testület (mandátu- mának időtartamára szóló) programjának megalkotását, de hát nem is jogi megfontolá- sokból problematikus ez a tény, hogy az önkor- mányzat száz nap alatt nem volt képes program-

ját megalkotni. Egyenes következménye ugyanis annak, hogy a testület és a polgármes- ter tevékenységére is — a polgármester újévi nyilatkozatának szóhasználatával élve — a

„túlzott munka”

jellemző, ami magyarul éppen azt jelenti, hogy hiányoznak a stratégiai jelentőségű tervek, koncepciók, döntések. S ez nemcsak az egész önkormányzati működés belső logikája miatt aggályos (hiszen az egyes döntések így a „leve- gőben lógnak”, megalapozatlanok, improvizá- tívák), hanem politikai szempontból is: az önkormányzat programját megalkotni és köz- zétenni azért is mielőbb fontos lenne, mert például helyi adók kivetéséről addig szó sem lehet, amíg az önkormányzat nem bizonyít- totta, hogy minden más lehetőséget megviz- gált és kimerített, másrészt eleve világossá kell tenni, mire fordítja majd az adóból befolyt összegeket.

Hasonlóan van politikai vonatkozása az ap- parátus átszervezése, a polgármesteri hivatal megszervezése kérdésének is. Sajnos, az ön- kormányzat (a polgármester) ebben is késlele- dik: az apparátus átvilágítása csak az elmúlt hónapban kezdődött meg. Márpedig az idő sürget. Egyrészt minél több ideig áll fenn a régi struktúra, minél tovább működik az önkor- mányzat az örökölt mechanizmusok között, annál nehezebb lesz áttérni egy új szisztémára, mert maga a testület is megszokhatja az adott működési módot. Másrészt egy radikális átala- kításhoz szükséges erkölcsi-politikai tőke (a maga természeténél fogva) fogyatkozó, s egyáltalán nem biztos, hogy a polgármester egy radikális átszervezéshez márciusban is megkapja azt a támogatást (például a konser- vatív frakció részéről), amit decemberben vagy

januárban még biztosan megkapott volna. Per- sze, lehet, hogy

a „paktum” továbbra is jól működik.

Lehet, hogy túl jól, azaz a város vezetésének nem lesz a képviselő-testületen belül jelentős ellenzéke.

Sajnos sem a „hetek”, sem a december 13-án el-különülő „tizenkettek” nem viselkednek igazi frakció módjára. Ez sajnálatos, mert a városnak szüksége lenne a házon belül mű- ködő erős, kritikai ellenzékre. Azt pedig, aho- gyan a nagy frakciók a „tizenkettek” szakmai szempontokat szorgalmazó fellépésére reagál- tak — bár megértem —, hosszú távon öngól- nak és a város érdekeit sértő politikai baklő- vének tartom.

Végül — ha már a politikai hibáknál, mul- lasztásoknál tartunk — politikai hibának tar- tom azt is, hogy az önkormányzat nem alakítja tudatosan a nyilvánossággal, elsősorban a sa- jtóval való kapcsolatát, s eddig nem törekedett rá, hogy megfelelően a maga alkotta SZMSZ- ben vállalt kötelezettségének, miszerint tevé- kenységét a „nyilvánosság ellenőrzése alatt” fogja végezni. Igaz, mit is várhat a nyilvános- ság, ha sokszor maguknak a képviselőknek a tájékoztatása is csorbát szenved (hogy csak egy példát említsék: az apparátus átvilágítását végző Entrópia Kft.-vel kötött szerződésről a képviselőket nem tájékoztatták, a szerződés másolati példányait a megfelelő ideiglenes bi- zottsági jegyzőkönyvhöz nem csatolták).

Summa summarum: optimista vagyok. Azt hiszem, hogy a fenti felsorolt hibák, mulasztá- sok olyan gyermekbetegségek tünetei, amelyek ugyan akár elkerülhetők lettek volna, de mindenképpen kinőhetnek. Reményked- jünk, hiszen az önkormányzat mindössze 100 napos...

Ókrós Tamás